45 ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 129 Կ. ՊՈԼԻՍ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 19/2 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1901 18 ՋԷՄԱԶԻԼ ԱԽԸՐ 1319 — 19 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1317 ՇՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ-Ի ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԿԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պալը Ալի ճաւսէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50 ղրշ.
Գաւառներու համար	108 ղրշ.	60 ղրշ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوهانس فرید قیصریان
مطبعه و اداره‌خانه‌سی
باب عالی جوارنده ۳۸ نومره‌لی خصوصی

ՆՈՐ ԹԵՐԹՈՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի

Առաջիկայ չ՝ ամիս օրուընէ սկսեալ պիտի հրատարակենք,

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

ՎԷՊ ՏՈՀՄԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԷ

Գրեց Ք. Ա. ՍԻՄ

ՔԱՍԻՄ արդէն ծանօթ է հասարակութեան իր բազմաթիւ գրուածներով. վերջին տարիներս մանաւանդ «Բիւզանդիոն»ի մէջ գրած երեք վէպերը ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԱՂՋԻԿԸ, ՎՐԻԺԻՍԸՆԴԻՐԸ և ԲԱՒՏՍԽԱՆԴԻՐԸ, ընտիր գրուածքներ էին և գնահատուեցան ընթերցողաց կողմէ։

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ որ յատկապէս Մանչեսթրի համար գրուած է, կը գերազանցէ նախորդները, իր բնական և յուզիչ տեսարաններով, արտաշարժ և հմայիչ պատկերներով, զուարթ ոճով և յանկուցիչ շարադրութեամբ։ Սալօնի ճոխ կեանքն ու անոնի պարզութիւնը, գաւառացիին ու Պոլսեցիին կենցաղը, աւանդապահ մարդն ու կենցաղագէտ երիտասարդը հաւասարապէս մուտ գտած են ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԻՆ մէջ որ արդարեւ արժանի է կարդացուելու ամէն դասակարգէ։

Ո՛չ ոք պիտի տատամսի ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ տունէն ներս մտցնելու, հեղինակը նկատի առնելով իր գեղատի ընթերցողաց և ընթերցուհեաց դիւրազգածութիւնը, և այս նկատողութեան հաւատարիմ մնալով, երբեք չէ շեղած պատշաճութենէն։

Կեանքի մէջ նոր մտնող երկսեռ ընթերցողաց համար կենցաղաբիտոյան դասասարան մ՝է ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ, որուն անձինքը սալոնի խօսակցութիւնն է որ կը փոխանակեն յաճախ։

Մանաւորապէս կը յանձնարարենք ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ՝ ամէն անոնց որոնք երբէք տեղական կեանքէ վէպ չեն կարդացած. վստահ ենք որ ԲԱՒՏՍԽԱՆԴԻՐԸ նախորդ վէպերուն ընթերցողները այժմէն իսկ կը սպասեն այս նոր վէպին որ պիտի հրատարակուի առաջիկայ շաբաթ օրուընէ սկսեալ և որու վերնագիրն է

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ
ՎԷՊ տոհմային կեանքէ
Գրեց Ք. Ա. ՍԻՄ

ՉԵՆՔ ՄՈՒՐԱՐ

Կիլատամուտի նուագուն ճառագայթները Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ կամարներուն և խորանի կողակին խորհրդաւոր գոյներ առած էին հատուածակոմներու մէջէն տարբերածուելով. հոգիիս պէաքը յաղեցնելէ ետք, ժպտուն նայուածքով կը մեկնէի սրբավայրէն, և անա՛ աղեխարշ տեսարան մը խառնեց զիս։ 14-15 տարեկան աղքատ յոյն աղջիկ մը կեցած էր դուռը, մաղերն անյարդար, շրջազգեստը ծուիկ ծուիկ, ոտքերը բոպիկ. քանի մը անկիրթ պատանիներ լպրշաքար կը թքնէին իր երեսին, ուրիշ փախած էր չնորհքը և անոր յաջորդած էր լկիսի խնդուքը. ի՞նչ անպատկառ կերպարանք կ'առնէ աղջիկ մը, երբ իր մէջ ամօթի զգացումը մեռնի։ Հիւկոյի դօշոյին վրայ գթաց էր, այդ չարերը կը չարչարէին խեղճ ինկած աղջիկը. քիչ մը անդին չափահասները կը ծիծաղէին անտարբեր. մենք մարդիկս այսպէս ստորին ենք, շեկնումը յաճախ փախած է մեր ճակատներէն։

Բայլերս կ'ուղղեմ դէպի դիմացի մայթը, և տխուր կը խորհրդածեմ կեանքի խաղերուն վրայ։ Կը տեսնեմ որ մուրացիկին տարեկիցները կ'անցնին քովէն թռչտուն և սիգաճեմ. խունկ ու բոյր կը ցանցնեն չորս դին՝ մեռաքսէ և ընտիր կերպասէ շրջազգեստներով պճնազարդ. ի՞նչ կ'ըլլար երբ գթնէ հիներնին անոր տային. ինչո՞ւ ժպիտ մը իսկ չեն նուիրեր խեղճին, մինչդեռ իրարու շուայլօրէն կը ժպտին. թերեւս անոնց մէկ քաղցր նայուածքը փրկութիւն ըլլայ անոր պատիւն։

Անցեալ օր ալ Էսքեան վարժարանին մօտը, չորս յոյն փողոցի աղջիկ հինգ-քար կը խաղային. այլանդակ երեւոյթ մը ունէին, գիսախիւ և արեւէն այրած. ցերեկի սա խաղամոլները երեկոյեան մուրացիկներն են. ցաւագին նայեցայ այդ մանչ-աղջիկներուն։ Անտոնեանի ըսածին պէս մայրական գգուանքէ և խնամքէ զուրկ փոքրերը աղա կը սիրեն. փոշիին մէջ թողած էին իրենց մաքրութիւնը. ի՞նչ պիտի մնար իրենց իբր աղջկան պատիւ եթէ կուսութեան ճերմակն ալ պատռուած ըլլար։ որո՞նք են ասոնց մայրերը՝ որ անփութօրէն ձգեր են զանոնք քալտին. անչուշտ իրենց հաճոյքին ետեւէ գացող ցոփակացներ...։ Մայրերը կը յարգուին երբ իրենց բարձր կոչման գիտակցութիւնը ունին, իսկ դ-ՆԵՐը «մայր» կոչուելու արժանի չեն։

Բանի՛ պատահիմ ծակ ծակ լաթերով սա աղջիկներուն, զերեզմանէ չէ որ կը դասապարեմ, այլ իրենց ծնողները, քիչ մըն ալ առաջ երթալով, ընկերութիւնը. իմաստասիրօրէն խորհելով, կ'ըսենք թէ ասոնք փողոցի կեանքը կ'ապրին հեշտեաւ, վասն զի ժառանգականութեամբ աղտեղութիւնը բոյն դրած է իրենց ոսկորներուն մէջ. ըստ Թոլստոյի և Զոլայի, անմաքուր ընտանիքներու վիժածներն են ասոնք, սակայն պէաք չէ՞ որ արգահատինք վրանին. ամէն զարգացած ժողովուրդ կը մտածէ անոնց վիճակին, Ֆրանսա իր պատսպարաններն ունի, ինչպէս նաեւ Անգլիա։ Եթէ մայրերը չեն ըմբռներ իրենց դերն ու պաշտօնը, պատճառն այն է որ լաւ իմացական ու բարոյական դաստիարակութիւն մը չեն ստացած. ահա՛ թէ ինչու համար Սբենսըր և Պրիւնդրէր կրթութիւնն ու դաստիարակութիւնը պարտաւորիչ կը համարին. ուստեղ ու կիրթ մայրեր ուզեցին պատրաստել մեր մէջ ալ «Ժողովրդական մատենադարան»ի յօրինիչները. յոյն հասարակութիւնը նմանօրինակ ձեռնարկներ ըրած ըլլալու է, բայց կը ցաւիմ որ բարեգործութեամբ նշանաւոր այդ համայնքին ծոցը գետնաքարշ կը տուայտին չուտա աղջիկներ. անոնք աղջկանց թերթ կը հրատարակեն ֆրանսերէն Ռէվիւ դը Էէօն ֆէյին պէս. կը փափաքիմ որ հայագէտն Զոլաքիանէս թերադրէ այդ թերթին խմբագրութեանը սա՛ բաղդին անժառանգներուն յատկացնել քանի մը սրտաշարժ սիւնակներ, եթէ մինչեւ ցարդ չեն յատկացուած։ Ամէնքնիս ալ գիտենք թէ մուրացկան աղջիկները բարոյական չեն ունենար, երբ գուրգուրալից ձեռքեր չվերցնեն զանոնք անկեալ դիրքերնէն. իրենց անգիտակից շրջանին, արտաքին աղտոտութեամբ պատուած են, որ վերջէն դուռ կը բանայ ներքին անմաքրութեան. իրական դարմաններով կարելի է միայն մեծ չարիքին առաջքն առնել և մարդկային թշուառութիւնը մեղմել։ Բմբռնցի՞ք նպատակս։

Ուրեմն ամրացնենք աղջկանց բարոյական շինուածքը, փոխադրելով զանոնք խաղաղ ապաստաններու մէջ. ներշնչենք անոնց պատուոյ զգացումը՝ զոր բերդի նման պիտի պաշտպանեն. հապա չի՞տանք անոնց այն զօրաւոր նկարագիրը՝ որով պիտի գոչեն հարձակ.

—Ո՛չ, չենք մուրար...։

ՎԱՐԴ

ԳԻՏԱԿԱՆ

ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐԸ ԿԸ ՄԵՌՆԷՆ. — ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐԸ ԿԸ ՊՈՐԾՈՒՈՒՆ

Պոլսական հանդիսի մը մէջ հրատարակուած գիտականախիւսիսիայական յօդուած մը տխուր տպաւորութիւն ըրաւ վրաս՝ մղելով զիս մտածելու՝ թէ մեր ազգայնոց մեծամասնութեան գրեթէ բոլորովին անծանօթ են դեռ, մանաւանդ վերջի երեսուն տարիներու մէջ եղած գիտական շահեկան խուզարկութիւնք, մասնաւորապէս կենդանաբանական ուսման վերաբերեալ։ Եւ կը զարմանամ թէ Պրն. յօդուածագիրն առանց անմամբ իսկ խուզարկած ըլլալու կենդանաբանական աշխարհին մէջ պատահած հրաշալի երեւոյթները, ինչպէս կրնայ հրապարակաւ քարոզել թէ կենդանիք զուրկ են բանական մտքէ և խոհուն իմացականութենէ։

Ինձ այնպէս կը թուի թէ յօդուածագիրը մօտերս կարդալով Տէքարտի փիլիսոփայութիւնը անկէ առած է վերոյիշեալ գաղափարը, բայց լաւ համոզուած պէաք է ըլլայ որ այդ գաղափարները իրենց առնին յայտնուեցան և անցեալ ժամանակց գաղափարները մեր առջև պարզուէ՝ և մարդկային անցեալ և ներկայ մտաւորական վիճակները կարենալ բաղդատելու համար միջոց մը ըլլայէ զան արժանիք մը չունին ներկայիս։

Պրն. յօդուածագիրը ընդդէ ի զատ ոչինչ կ'ընդունի կենդանեաց նկատմամբ, այլ չարաչար կերպով կը սխալի վասն զի ընդդէը մէջ անորոշ, անսահման (indéfini) է ու բանական միտքն է որ զայն կ'առաջնորդէ։ Այսպէս, օրինակի համար, թռչնոց բնաղդումն է բոյն շինել ու ծնել, սակայն բանական միտքն է որ կ'առաջնորդէ զայն իր բոյնը ապահով տեղեր շինել, կ'խմացնէ անոր առատ սերմ գտնուող վայրերը և այլն։ Այս գաղափարը թերեւս անընդունելի թուի Պ. յօդուածագրին, բայց բաւ է թափանցող մտքով դիտել կենդանաբանական կեանքին մէջ տեղի ունեցած ամենօրեայ անթիւ երեւոյթները, իսկոյն համոզուելու համար թէ կենդանիք կ'ուզեն, կը ղգան և կը մտածեն, ինչ որ աշխարհահռչակն Պիւխներ քնաւ չափազանցութիւն չի կարծեր և շատ իրաւամբ ընդդէը asylum ignorantiæ կը կոչէ։

Աւելորդ չեմ համարիր այս առթիւ մի քանի մտորդէպեր մէջ բերել, հաստատելու համար թէ կենդանիք խիստ դիտող ալ են։ Օր մը, երկու նշանաւոր ընտանեաց՝ Ֆլուրէնսն և Ժէօֆրուայ-Սէնթ-Իլէռ Բարիզու բուսաբանական պարտէզը կ'այցելեն կապիկները դիտելու համար։ Կապիկներէն մէն երկար ատեն ատենմէ վերջինը կը դիտէ, կ'առնու գաւազան մը և ծերուկի նման ծռելով իրեն եկող նշանաւոր այցելուին ձեռ կ'ընէ հաստատելով թէ «դիտել (observer) գիտէր»։ Այս միջադէպը ի՞նչ կը կարծէք, Պ. յօդուածագիր։ Բնաղդմա՞ն կը վերագրէք արդեօք։ Մէ՛ զիտնա՞ (?!?) դեռ այսպէս շատե՞ր դիտուած են։

Ռէնկիէր կը պատմէ. «Երբ առաջին անգամ կապիկներուս հաւկիթ տուի, դիտեցի որ ուժով մը քարի, փայտի կը զարնէին և ասով մէկէջի բովանդակութեան մեծ մասը կը կորսնցնէին, բայց չորրորդ, հինգերորդ անգամուն դիտեցի որ ուշադրութեամբ մը ծայրէն կը կոտրէին և զգուշութեամբ կեհեսը կը հանէին» ինչ որ առանց տարակոյսի կը հաստատէ կապաց սիւալիէն և անդրադառնալն։ Աւելի հետաքրքրականն ալ կայ։ Բանեսթռէնի իր որսի շներէն մէնկը յանձնէ բռնրեկամի մը որ որսորդութեան պիտի ելլար, և որպէս զի շունը անծանօթին հետեւի, իր զգեստները բարեկամին կը հագցունէ ու կը դիտէ որ շունը առաջնորդութիւն կ'ընէր, վասն զի զգեստները իր տիրոջ հոտը կը բուրէին՝ ինչ որ յիրաւի բնաղդում է. սակայն քիչ մը այսպէս երթալէ վերջ շունը լաւ մը կը դիտէ իր հետի ընկերը և իսկոյն ետ կը դառնայ, բան մը որ առանց տարակոյսի չան բանական մտքէն պէաք է վերագրել, վասն զի սխալած էր և անդրադարձաւ և չեմ կարծեր որ Պ. յօդուածագիրը ընդդումն անդրադառնալուն հետ չփոթէ։ Ուրեմն կենդանիք ունին բանական միտք և այս համեմատական է իրենց կազմուածքին։

Նոյն յօդուածին մէջ ահագին սխալի մըն ալ հանդիպեցայ ընդդէմ արդի դիտութեան և ինձ այնպէս կը թուի թէ Պարոնը բնաւ տեղեակ չէ տարվինականութենէ, բայց և այնպէս կը դոզամ իր կարենալ պօռալուն առջև՝ թէ կենդանիք իրենց շրջանակէն մագի չափ անգամ չեն կրնար անցնիլ և որով կատարելագործուիլ, իբր օրինակ բերելով էշը, կ'ըսէ թէ այժմեան էշերը 2000 տարի առաջուան էշերէն բնաւ տարբերութիւն չունին են, գաղափարներ որք բոլորովին ազգային կը համարուին այսօր, և նախատինք ընդդէմ Բնութեան որու հզօր ձեռաց մէջ է ամէն բան, որու սրամադրութենէն կախեալ է ամէն բան։

Զեմ դիտեր Պ. յօդուածագիրը ինչ կը հասկնայ կենդանեաց նիւթական և մտաւորական յառաջդիմութեան գաղափարումն ըսելով։ Կը կարծէ թէ 2000 տարին բաւ է տեսակի մը վրայ փոփոխութիւն բերելու։ Այո՛, ամէն օր, ամէն վայրկեան կենդանեաց թէ՛ նիւթական և թէ՛ մտաւորական կարողութիւնը կը զարգանան, բայց այնքան անզգալի դանդաղութեամբ մը որ մեզ բնաւին չի յայտնուիր։

Եթէ Պ. յօդուածագիրը կարդացած ըլլար այժմեան տարուինակցութիւնը որուն հեղինակները կրնան համարուիլ իմ մէջ այլոց Հէքքել՝ Գերմանիոյ մէջ, Հիւքսլէյ՝ Անգլիոյ մէջ և Բանեսթռէնի՝ Իտալիոյ մէջ, չեմ կարծեր թէ այս վարդապետութեան հակառակ խօսէր, որուն համամիտ են նոյն իսկ կղերներէն շատերը։

Այսուհանդերձ եթէ յօդուածագիրը առողջ տրամաբանութեամբ և գրական փաստերով կարենայ ցուցնել թէ կենդանիք Նէրոնիզմ և ժառանգական չեն յառաջդիմիր, պատրաստ ենք ծափահարութեամբ ընդունելու, և մէկզի ձգելու տարվինականութիւնը որ այժմ գրական գիտութիւն մըն է և մեծամեծ հանրաբանութիւններու մէջ մասնաճիւղ դարձած։

ՎԱԿԱՍ

Տրապիզոն

ՆԱՄԱԿ ԲԱՐԻՁԷՆ

ԱՌ Պ. Ս.

«Մանզումէ»ի թիւ 116 Առաջնորդարան քրիստոնէութեանը վերնագրով յօդուածներդ կարդացի և շատ ալ զոհ մնացի, սակայն պիտի խնդրեմ որպէս զի նոր ներողամիտ ըլլաք իմ ընելիք դիտողութեանս, քանի որ անոր պարունակութիւնը կերպով մը ինձ ալ կը գրդէր, որովհետեւ գրեթէ 3 շաբաթներ առաջ ուրիշ թերթի մը մէջ Ս. Փրկչի Հիւանդանոցին նկատմամբ առաջարկութիւն մը ըրած էի։ Համառօտ մը պարզեմ.

Բժիշկ մը նոյն թերթին մէջ կ'առաջարկէր բժշկական խորհուրդի մը պէտքը. ես համամիտ գտնուեցայ և այս առթիւ կ'առաջարկէի սոյն ապագայ բժշկական խորհուրդին թէ Հիւանդանոցին մէջ առանձնարութեան ճիւղ մը բանար, ու թէ հիւանդանոցին հիւանդներէն և շրջակայ թաղերէն աղքատներ ձրիաբար դարմանուին։ Եւ կ'աւելցնէի թէ չատ ծախք մը չըլլար. սկզբնաւորութեան մը համար երկու հազար ֆր. բաւական կը գտնեմ (քայց հիմայ հաշուեցի թէ չատ աւելի ալ պակաս կրնայ ըլլալ), ու ինքնաբերաբար գործողութեան թիկնաթոռ (fauteuil d'opération) մը կը նուիրէի, յուսալով որ ուրիշ արհեստակիցներ ալ ինձ պիտի հետեւէին։ Սակայն որ և իցէ լուր մը տակաւին չառայայ՝ բայց միայն ձեր յօդուածը կարդացի։

Անցնինք բուն խնդրին։

Գրողները և առաջարկողները կը քաջալերէք որպէս զի չարունակէն միշտ գրել և ընդհանրութեան առջև դնել իրենց առաջարկները, թէեւ կը խոստովանիք թէ «ընթերցողը յօդուած մը կարդալէ յետոյ մեկզի կը նետէ լրագիրը ու կը սկսի իր գործով զբաղիլ»։

Փոխանակ այսպէս ըսելու արդեօք կարելի չէ՞ ըսել.

«Այն առաջարկութիւնը որ այս կամ «այն բարեգործական հաստատութեան «համար եղած է, ինչո՞ւ համար նոյն «հաստատութեան հոգաբարձութիւնը «կամ տեսչութիւնը իր գաղափարը «չյայտնէր ընդհանրութեան։ Ընթեր«ցողը ի՞նչ կրնայ ընել քանի որ նոյն «հաստատութեան համար ազգը հոգա«բարձու ընտրած է, և այս վերջինին «ձեռքն է կառավարութիւնը։ Թէեւ «ընթերցողն ալ անտարբեր գտնուելու «չէ իր գաղափարները յայտնելու «համար։»

Եւրոպայի մէջ ամէն անհատ բարեգործական հաստատութեան մը համար գաղափար կը յայտնէ, և հազիւ 2-3 օր կ'անցնի, նոյն գաղափարին նկատմամբ նամակներ կը տեղան խմբագրատուն, և խմբագրութիւնը զանոնք կը հրատարակէ, նոյն իսկ եթէ նոյն հաստատութենէն տանայ նամակը. և այսպէսով նոյն առաջարկուած գաղափարին կարեւոր կամ անկարեւոր կամ ժամանակի կարօտ ըլլալը՝ կը ստուգուի, և այլն։

Ինչո՞ւ մեր հրատարակութիւնները այս օրինակին չեն հետեւիր, և ինչո՞ւ ընթերցողներն ալ իրենց կարծիքը չեն յայտներ։

ՀՐԱՆՏ ՀԱՄԱՄՃԵԱՆ

Ռոսանդ վերաբոյժ-ատամնաբոյժարան
26 Սեպտ. 1901

ԴԷՊԻ ԱՐՄԱՇ

ՈՒԽՏԱՒՈՐԻ ՆՕԹԵՐ

Մէկնումէ Ապոթիքարէն. — Յերեկուան ժամը 8ին պայծառ օդով մը կը նըստինք գաղթականի մը խարխլած կառքը։ Անախորժ ցնցումներ յառաջ կը բերէին մեր կառքին պէս խորդուբորդ ճամբաները։ Կառքերը ամչաւելով կը կարեն կ'անցնին մեզմէ, կը թողուն մեզ հոն՝ առանց գթալու վրանիս։ Նախանձոտ կառապանին կը մարակէ ձիերը ու կը հասնինք անոնց ետեւէն։

Ալ բաւական հեռացած ենք քաղաքէն։ Լեռներու մէջ ենք հիմա, չորս կողմերնիս ծառեր, մացառներ վեցուն են, ու մէկը չես կրնար նշմարել անոնց մէջ։ Հարիւրաւոր ձիակառքեր ու դոմէշակառքեր իրարու ետեւէ կոր գիծ մը կազմած են։

Զէֆրնիկէ մօտեցած ենք հիմա, մերձաւոր ագարակներու եզներն ու գոմէշները միայն չարժուն կեանք մը ներթադրել կուտան, ամայի դաշտերուն մէջ։

Քանալը կը սահի անշշուկ. ու կը քաշէ իր ետեւէն օձի գալարումներով ուխտաւորաց կառքերու երկար շարք մը։ Քիչ յետոյ կը թողունք Քանալը, դաշտերը ու մացառները ու կը հասնինք Զիթիլիկ, Ամբոխ հասնելէ։

Հոս սուրճ մը խմելու չափ հանգստանալէ վերջ, կը մեկնինք։ Ալ բարեբախտ եմ. մեր կառքն է որ առաջինն կը վազէ։ Ոտիկան զինուորներ կ'ընկերակցին մեզի՝ ճամբու ապահովութեան համար։ Խոր լռութեան մը մէջ ենք հիմա։ Վագէլ չեմ կ'ըսեր ասոր ալ։ Գամէնկրպ ու կովկաս վիզը կախուած «չանկ»երը իրենց խանդիճանան ու խրդրդոց ձայներով լռութիւնը կը խանգարենք ու պահ մը գիտել կուտան ու կիմացնեն մեր ժամանումը ՔԷՆԴԻՐԻ։

Ձայներու միօրինակաւոր տաղտուկ մը, կառքերուս աղ խորդ թաւալումը, բժշկական սիրտնեղութիւն պատճառեցին մեզ։ Եւ սակայն ասոր հետ մէկտեղ կառապանը կը մտրակէ ձիերը անխնայ, ու կառքը թաւալելով կանցնինք Ալ մօտեցած ենք Աքսարայ, ձայները կը լռին, նուագներու տեսակ տեսակ ձայներ ականջներս կը խուզացունեն, կառքէն վար կ'իջնամ, կը կարեմ այս անանձնագրող բազմութիւնը կ'անցնիմ շտկայ։ Ժամը արդէն 11 է, գնացավառութիւնները սկսած էին արդէն։ Ոգեւորութիւնը չատ մեծ է։ Երկսեռ բազմութիւնը զիրար հրմշտկելով կ'անցնին։ Անսման ոգեւորութիւն, ուրախութիւն և խանդավառութիւն ամէն կողմ։

Ու ես դիտելով չորս կողմս ուրախութիւնները, պահիկ մը կը հիթբիմ հոգիովս մէկտեղ։

Բազմութիւնը անցեալ տարուընէ աւելի է։

ԳԵՂԱՄ-ԳՐԱՄԷՐ

ՔԱՆԻ ՄԸ ԿԱՐԵՒՈՐ ԳԻՒՏԵՐ

1. Ծովասոյզ մեքենայ, որ կարող է մինչեւ 7-8 ծովամոյն մարդ աղատել, որոյ համար գծուած ուխտեմին մի քանի գծագրութիւնները հաղորդած եմ երեւելի մեքենագէտի մը Մր. Ռայմ անդրյիցին, գործարանապետ ի Փարիզ։

2. Եւանկեան Ժամանութիւն (Բրիւէթ-ինն ուէնն Բրիւեդլը), զոր գտած է նաեւ Եւրոպայի մեծ դիտնական մը, սակայն իմ գտածս բոլորովին տարբեր մեթոդով ըլլալուն համար՝ Եւրոպա ուսնալ համարանակնք ինդ տրս և. Մ. Պալիտոս Մանագէսը՝ ըսին թէ «Պիթագորան գտած է երկրաչափական գիւտ մը, զոր յետոյ ուրիշ մեծ գիտնական մը ամբոր դրութեամբ գտած է և արժանապէս փառաւորուած, նոյնպէս է քու այն գիւտդ»։

3. Թուաբանական գիւտեր, որոնցմով Ալգեպրայով միայն լուծելի շատ խնդիրք կը լուծուին։

Առ այժմ բաւ համարելով այսչափս ի տեղեկութիւն, մնամ սիրելի յարգանօք։ (*)

Խ. Ս. ԲԱՂԴԱՍԱՐԵԱՆ

Իզմիր, 9 Սեպտ. 1901

(*) Այս անսպառ գիւտերուն հեղինակն է ծանօթ Ուսուցիչ, հայագէտ Պ. Խ. Ս. Բաղդասարեան որ՝ հայերէնի ուսուցիչ նշանակուած էր Կարնոյ Սանասարեան վարժարանին մէջ։ Աւելի պիտի փափագէինք որ այսչափ մեծամեծ գիւտերէն եւս, փոքրիկ գիւտ մը ևս ընել հաճէր Մեծ. Բաղդասարեան, սանկ գիւրին մեթոդ մը հնարէր հայերէն լեզուն սորվեցնելու, որպէս զի Սանասարեան սանունք պահանջուածին պէս որոշվէին իրենց մայրենի լեզուն։

Ծ. Խ.

ՊԶՏԻԿ ԱՐՄԱՇԻ ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հակառակ քանի օրեր փչող կծու հովին ու զով օդին, կիրակի օր կարծես գարնան օդ մըն էր որ պզտիկ Արմաշի ուխտաւորաց կը նպաստէր վերէն մաղելով արեւու լուսաճաճանչ ճառագայթները։ Անոնք՝ որոնք մեծ Արմաշ երթալու բուռն տենչէն զբրկուած էին, խուռներամ կը դիմէին Պաղտ Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցին՝ հոն իրենց անբուժելի ախտերուն դարմանը ընդունելու Զարխափան Ս. Աստուածածնէն, անոնք՝ որոնք իրենց ընտանեաց անդամներէն մէկուն անտանելի քնութեան և միւսին առօրեայ խռովիչ ու դառն ընթացքին պատճառաւ յուսահատ ու նեղացած են՝ հոն դիմած էին միմիայն Զարխափանի բարեխօսութեան վրայ ապաւինեալ՝ խնդրելու զգաստութիւն և ընտանեկան սէր։ Արդէն ժամը երկուքն էր ուր Ոսկեղջիւրի նաւամատոյցին վրայ ուխտաւորաց ստուար թիւ մը հաւաքուած՝ շոգենաւին կը սպասէին, մանուկներուն ու մեծերուն խառնիճաղանճ խօսակցութիւնները կարծես մինչեւ կամարջ արձագանգ կը գտնէին, հաղիւ քառորդ ժամ մը և անա շոգենաւը հեռուէն կ'երեւայ ամէն ազգէ ճամբորդներով բեռնաւորեալ։ ամբոխը խնդումի ու ուրախութեան ձայն մը կը բարձրացնէ՝ որուն մէջ դիւրին է գուշակել ուխտաւորաց քրիստոնէական մեծ եռանդն ու ջերմեռանդութիւնը։ շոգենաւը կը գնայ և միայն ուխտաւորներով է որ կը լեցուի և կը գրաւուի ամբողջ այնպէս որ կարելի էր կոչել միմիայն Ուխտաւորաց շքենաւ։ Նստած տեղէս քանի մը քայլ անդին յանկարծ լռութիւն մըն է կը տիրէ, ամէնքն ալ գրեթէ գժգոհութեան ու նողկանքի խոժոռ արտայայտութիւններ կ'ուղղեն քովնի մարդու մը որ Բագոսեան տաճարին մէջ ալքոլով տաքցուցած գլուխը անհանգստութիւն կը պատճառէր բերնի գարշահոտութեամբը։ ուխտաւոր մըն էր ան ալ որ կ'երթար իր կրկնակ ուխտը կատարել Ցէնէրի ծովեզերեայ Բագոսի Մեհեանին մէջ։ Ճամբանին կը շարունակենք քերելով Ոսկեղջիւրի բոլոր նաւամատոյցները միօրինակ երեսքշոտ վայրկեան դադարով ու դիտելով երկու կողման բնութեան ակնախիտ տեսարանները, ու ամէն մէկ նաւամատոյցէն առնելով բաւական բազմութիւն՝ չատեր ուխտաւոր՝ որոնց դէմքին վրայ հրճուանքի ժպիտ մըն է գծուած օրուան մեծ ու ուրախալի օրուն պատճառաւ։ Կէս ժամ վերջը շոգենաւը կը սկսի ընդմիջեալ խուպուպ ձայն մը հանել՝ Պաղտոու նաւամատոյցն էինք ուրեկ կը նշմարուէր հեռուն հեռու մեծկակ լաճերու խաղեր խաղալը իրենց կրօնական ու աւանդական երկար բէյով ենթաբերները հագած։ Շոգենաւը կը պարպուի հոն ուխտաւորներէն՝ որոնք փութկոտ քայլերով կը հասնին եկեղեցին որ արդէն մինչեւ տաճարին դուռը լեցուած աւեղ նեռանալու տեղ չէր մնացած։ Քարոզիչ Սրբազանը հաղիւ քարոզը սկսած էր երբ ներս մտանք, քարոզիչը իր յատակ ու սահուն ոճով և լսելի ձայնով բացատրեց օրուան տօնին մեծութիւնը ու ի վեր հանեց քրիստոնէական հաւատքին վեհութիւնը՝ որուն մէջ պէտք է փնտռել միմիայն մեր խղճին հանդարտութիւնը։ կողում ըրաւ ժողովուրդին որ միշտ վառ պահին կրօնքի ու հաւատքի սէրը իրենց սրտին մէջ։

Քարոզէն վերջը գեղեցկագոյն դըպրաց ներդաշնակ ու յուզիչ երգեցողութիւնը ժողովրդեան սրտին մէջ անգամ մըն ալ կ'արծարծէր հաւատքին յուժը։ Վերաբերումի ատեն անկարելի է երեւակայել ժողովրդեան ջերմեռանդութիւնը ծնրադիր ու արտասուալից աչերով՝ յանկարծ ժողովրդեան աչքը ուղղուեցաւ այն կողմը ուր Ցարու-Թիւն Առաքելեան անուն մարդու մը բռնուած լեզուն կը բացուէր հրաշքով և կսկէր բարձրաձայն աղօթքի մրմունջներ հանել բազկատարած։ Պատարագը աւարտած էր ու ուխտաւորներէն ոմանք իրենց վերջին ուխտը կը կատարէին գաղտնի մէջ, իսկ ոմանք դուրսը պարտէզին մէջ օդ կ'առնէին։

Ցաւօք սրտի և ակամայ կ'ուզեմ նկարագրել այն տխուր դէպքը որ բոլորովին հակառակն էր վերոգրեալ ջերմեռանդութեան և որ տեղի կ'ունենար քանի մը անգրագիտական ու անկրթութիւնն իբր ֆոռա յորջորջող կանայց կողմէ որոնց համար նոյն վարկենին անհրաժեշտ էր Զարխափանի ապտակը և խարազանը, սոյն անամօթները պարտէզին մէջ կը կատարէին աղջիկ և մանչ տեսի հանդէսը, որուն համար եւկած էին հեւ ի հեւ, չատագովելով երկու կողման յատկութիւնները, ներքերը, ու բարոյականը... և ստիպելով միանգամայն որ հոն անմիջապէս վերջանայ սակարկութիւնը։ Արդարեւ մարդ չէր կրնար անտարբեր մնալ այսպիսի տխուր ու ցաւալի խնդրոյ մը մը առջեւ, միայն նշանակելի կէտ մը եթէ կայ՝ անտարբերութիւնն ու անուշադրութիւնն էր այդ՝ տեղւոյն Թաղ. Խորհրդոյ անդամներուն որոնք պէտք էին կարգել այսպիսի խնդիրներու համար մասնաւոր հսկող պաշտօնեաներ տարւոյն մէջ մէկ օր միայն տեղի ունեցած կրօնական այդ մեծ և սուրբ արարողութեան առն։

Սենեկիս անկիւնը նստած ցաւելով կը գրեմ սա տողերս հրաւիրելով տեղւոյն վարիչ մարմիններուն հսկողութիւնը այս ևասոր նման պարագաներուն մէջ։ (*) Կ. ԴԵՐՁԱԿԵԱՆ

Բէրա

(*) Արդոյ յոգուածագիրը անտեղեակ կ'երեւայ Պոլսոյ բարքերուն. ամուսնական սակարկութիւնները մեծ մասամբ եկեղեցիներու մէջ տեղի կունենան, շատ անգամ ալ քահանայից միջնորդութեամբ։ (Ծ. Խ.)

ԵՐԿՈՒ վարժ գրաշարի պէտք կայ։ Գոհացուցիչ չաբաթական։ Դիմել Մանչուէի Գրաշարանոցին։

ԽԱՐԻՃԻՅԼ

ՍԲԱՆԻԱ.—Գաթալօնիատա վուգուպուլան սու թաչկընլըղը սեպպի իլէ պիր չօգ ախլէլէրին սէգիալէթը թամամ իչէրիսինտէ գալարը եաղըլըեօր. հէր թարաֆտան իանէ ճէմի իչուն թէչէպիւսաթը ճիտարկեէեէ պաչանմըշ սը։

ԳԸԲՕԱԶԷՕՐ ԿԷՕՆՏԷՐԻՄԷՍԻ.—Բուսիա հիւքիւմէթի՝ Ագասի Ճարգա պիր զբրծազէօր կէօնտէրմիշ տիր։

ՖԻԼԻԲԻՆ ՀԱՎԱՏԻՍԻ.—Ամերիգա հիւքիւմէթի թարաֆընտան էսիր իսիլմիշ օլան Աքուինալտօնըն թարաֆկիրանը տախի էսիր իսիլտիեի վէ պունլար մէեանընտա զամանտան էչամրանը ռէվճուտ պուլունտուղը օրտան կէլէն հավատատ պիլտիրիլմէքտէ տիր։

ԱՄԷՐԻԳԱՅԻ ՄԻՒԹԷՀԻՏԷ.—Բէյնը ճէտիտ Մ. Բուզվէլթ Քիւպա իլէ պիր մուահէտէի թիճարիյէ ադտ իտիլմէսինի վէ մուահէտէի մէզքիւբէ իլէ Ամերիգա հուպուպաթը իչուն կէօրիւբ բէսմինին ճիւզիճէ թէնզիլինի թնլէպ էտէճէք տիր։

ԱՐԹԱՆԹԻՆ.—Պուէնօս Այրէստէ չըգան Իթալիա կազէթասը՝ բէիսը հիւքիւմէթ Մ. Բօգանընն իսթիֆա էտէճէնինի եաղըեօր, պունուն եէրինէ բէիսը սանի Մ. Քիրնօգօսթա գահմ օլաճագ տըր։

ՊԻՐ ԲՈՒՍ ԶԱՊԻԹԻ.—Տիւնքէրքտէ հարպ կէմիլէրինին իճրա էյլէտիքլէրի բէսմը կէչիտ էանասընտա, Սօֆիլանտ վաքօրընը գարատա պէնտ էտէն քէօրիւ՝ էհալինին չօգլուղունտան զբրբլարագ ալթը քիչի ալնիդէ տիւշմիւշ տիր. Բուս զապիթլէրինտէն Տարֆով՝ սէրճալ քէնտինի տէնիզէ ատթարագ, իւչինիւ պիզզամ քէնտիսի վէ տիկէր իւչինիւ պաչգա պիր քիչի գուրթարմըշ տըր. Բուս զապիթի հէր թարաֆտան ալագըշանմըշ տըր։

ԻԹԱԼԻԱ. Գրալ վէ Գրալիցաստ հազարաթը՝ պէրապէրլէրինտէ գապինէ բէյսի Մ. Մանարտէլլի տէ պուլունտուղը հալտէ, Վէնէտիկէ կէլմիշլէր տիր։ Գրալ հազրեթլէրի՝ սանտալիի հիւքիւմէթէ գուուալարընտան պէրի Վէնէտիկի պիրինճի տէֆա զիհարէթ իսթեօրլար։ Գրալ վէ Գրալիձա հազրեթլէրինին կէչտիքլէրի եօլ վէ պիթիւն չէհիր միւքէմմէլ սուրէթտէ տօնտարըմըշ տըր. Գրալը կէօրմէէէ գօչան էհալիսէ սաարը չէվգ վէ չատի հատանէն զիհատ տիր. Գրալ վէ Գրալիձա հազարաթը՝ չիտէթլէ ալգըշանմըշլար տըր։

ԱՄԷՐԻԳԱՅԻ. չիտէթլէ նիւզուլ էտէն եաղմուրլար՝ թէքսաս վիլայէթինին պէօհիւբ գըսմընը խարաղ էյլէմիշ տիր. 20 քիչի վէֆաթ էյլէմիշ։

ՃԷՆՕՎԱՏԱՆ իչար օլունտուղընա կէօրէ, Ամանիա հիւքիւմէթինէ թարգիսէ վէրմէք իչղրէ, Էվրօբատա կէլմիշ օլան Զին հէյէթը մախտուսէի սէֆարէթի բէիսի բրէնս Զուն՝ Ճէնօվատա կէլմիշ տիր։ Միւշարէյէհ՝ Զինէ ավատէթ էթմէք իչղրէ պուրատան վաքօրա պինէճէք տիր։

ՋԻՆ ՎԷԳՈՒԵԻԼ.—Բէքինտէքի Ֆիլէմէնգ սէֆիրի՝ թաղմինտը հարպիյէնին թէէտիեէ օլունմասը իչուն, մէմալիքը էճնէպիյէտէ իանէ թօրլամագ մէէմուրիյէթէյլէ թէչքիլ գըլընան գօմիսիօնարա գարշը տուրմաեր՝ տիկէր սէֆիրլէրտէն թալէպ էթմիշ տիր։

Մէմալիքնտէ Զին էհալիսի պունլունան տէվլէթլէրին սիգիէրասընտան էքսէրիսի՝ մէզքիւբ գօմիսիօնարա թարափտար տէեէլ իսէ տէ, ումումէ հէյէթը պեհասիյէէնին միւթթէֆիգան հարբէքէթ իսէէճէի մէմուլ տրը։

Զին հիւքիւմտարը հազրեթլէրինին Բէքինէ ավատէթ իսէճէճիին վէ հօլլարընին հազրլանմասը իչուն պիր մէէմուրը մախսուս կէօնտէրիլտիեին Զին կազէթալարը եավմըշլար տըր։

Միւթթէմիան Ամէրիգանընն Վլասիվօսթօք թիճարէթի ճէնէթէսի Մ. Կըրինրը վէրտիի պիր բաբօրտա, Մանչուրիատա պուլունան Բուս ասաքիրի մրգտարը հագզընտա, զահէթ մէգպաւէղա օլունտուղունտան պանա իսուպ, կազէթալարընն պէհան իթտիի 100000 նէֆէր ասաքիրին պիրա մուխթարա 30-35,000 մրգտարընտա զանն օլունապիլէճէճինի պէհան իթմիշ տիր։

Պու պապատ գանտատ հասել իթմէք իչուն, կէչէն սէնէ վուգուտարընը վէ իչէրին էն միհիմմ պիր վագթընտա ասաքիրին նագլը խուսուսընտա, Սիպէրիա չըմէնտրֆէրինին չէքտիի զօրլուգլարը խաթրա կէթիրմէք քհափի տիր։

ՀՕԼԱՆԴԱՏԱՍ. Մասթրիխթ չէհրի եագընընտա կէչէնէրտէ վուգուպուլան պիր օթօմպիլ գազասընտա եարալանմըշ օլան Հօլանտա եիւզ պաշըրը Վանսապէրկ վէֆաթ իթմիշ իսէ տէ, Հօլանտա պէօհիւբ մանօվրալարընտա Ալմանիա մուրախասը ասքէրիսի օլուպ, քէզալիք մէտրուն օլան Մ. Հիկէրին իւմիտպախչ պիր հալտէ պուլունտուղու իսթիխպար գըլընմըշ տըր։

ԵՈՒՆԱՆ ՀԱՎԱՏԻՍԻ.—Սթինտան ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, Եունան գրալընին Բուլմանիատա ավիմէթի կէչէճէք ապրիլ աեընա թէէխիր իսիլմիշ վէ իբի գրալը կէչէճէք հոկտեմբեր նիհաեթիյնտէ Վիէննատա կէօրիւչէճէք գրալերի խապէրի չաեի օլմուշ տըր։

ԵՈՒՆԱՆ հիւքիւմէթի՝ Արմոթրոնկ ֆապրիգասընտա եաբըմըշ պիր հարպ կէմիսինին իշթիրասընա գարար վէրմիշ տիր։ Մէզքիւր ֆապրիգա՝ Եունան պարիյէ նէզարէթինէ վաքօրը հէյէթը ուսմանիյէսինի վէ թագսիմաթը տախիլիսէսինի էկսօթերը ֆօթօկրաֆլար կէօնտէրմիշ տիր։ Պու վաքօր իչուն սէքիզ միլիոն ֆրանգ իսթէնիլիեօր իսէ տէ, եէտի միլիոնա ալընապիլէճէճի մէկհուզ իմիշ։

ՃԱԲՍՆԻԱ ՎԷ ԳՕՐԷԱ.—Եօգոհամատան 25 սեպտեմբեր թարիխիյէ «Տէպա կազէթասընա եազըլըեօր։

«Ճաբօնիա մամպուսթը՝ Գօրէատա Ճաբօնիա մէնգիֆիրինին թէվրի վէ թէղեիտի (արթըրմագ) իչուն զարյրէթ իսիլմէսի խուսուսընտա ըսրար իտիեօր։

Ճաբօնիա իարիճիյէ նազըրը՝ Ճաբօնիատան Զինէ վէ Գօրէահա մուհաճէրլէթ իտէնլէրէ գօլայլըգ կէօսթէրիլմէսինի՝ պիեիին միւթէսարրըֆլարա թէպլիգ էյլէմիշ տիր։

ԻՆԿԻԼԻԹԵՐԱՏԱ ԷՀԱԼԻՆԻՆ ԱԶԱԼՄԱՍԸ.—Լոնտրա կազէթալարընտա օգունտուղունա կէօրէ, ախիրէն թօբլանան Պրիթիշ Աասոսիասիօն մէճլիսինտէ պիր չօգ զեվաթ հազրը պուլունտուղ, թէվէլլիւտաթըն կիւնէն կիւնէ հիսս օլունճագ պիր սուրէթտէ թէտէնինի իթմէքտէ օլուուղը իսպաթ իտիլմիշ տիր։ Տր. Դանան, ուօղանլարըն ազալտըղը՝ իդտիվանընն ազալմասընան իլէրի կէլմէկուպ, հէր պիլէճէ ուօղանլարը ազալմասընա համլ իտիեօր։ 1881տէն 1884էէ գատար հէր ալիէէէ 436 էվլատ իսապէթ էյլէտիեի հալտէ, չիտի 365 էվլատ իսապէթ էյլէմէքտէ իմիշ։

ԳԱԹԱԼՕՆԻԱՏԱ ՍԻԼԱՊ.—Կէչէնէրտէ Գաթալօնիատա պիրտէն պիրէ զուհուր իտէն վէ էմսալի չիմիեէ գատար հիչ կէօրիւմէմիշ օլան ֆուրթունա վէ սիլապան, եիւզլէրճէ պիչարէ ալիէլէր զարուրէթ վէ սէֆալէթ իչինտէ գալմըշլար, հիւքիւմէթ թարաֆընտան զարարտիսէլէրէ մուավէնէթը լազըմէտէ պուլունուլմագ իչուն, գրալիձատա թէէլկրաֆլա իչարը քէյֆիյէթ իտիլմիշ տիր։

ԻՆԿԻԼԻԹԵՐԱ լիպէրալ ֆըրգասը՝ Սգօչիտատա իճրա իտիլէն մէպուսան ինթիխապը էանասընտա, պիր ազատտահա էլտէն չըգարաը։ Սօն ինթիխապլար էանասընտա, լիպէրալ ֆըրգասընն նամզէտի օլան Մ. Ճոն Գօլվիլ՝ քէնտի բէգըպի օլան վէ Թուլը միւտտէթ Հինտիսթանտա վագթի կէչիրէն տալա միւշավիրի մուհաֆազաքարանտան Ուիլիամ Բաթիկանը գազանտըղը 5,567 բէյէ նիսպէթլէ 1500 բէյ ֆազլա գազանարագ ինթիխապտա մուվաֆֆագ օլտու։ Շիմտի իսէ Մ. Գօլվէլ վէֆաթ իթմիշ օլուուղունտան՝ Մ. Բաթիկան լիպէրալ ֆըրգասը նամզէտի օլան Մ. Սամիլ Հարմսուօրթհա գարշու 904 բէյ ֆազլա իլէ քէնտուսինի ինթիխապ իթտիրմէէ մուվաֆֆագ օլտու։ Ինթիխապտա լիպէրալար նամզէտի Մ. Հարմսուօրթհան եէնիկէճէկի զաթէն աշիքաար իտի, չինքի քէնտիսի լիպէրալըղը մահզա իսա իլէ իթիրազամ իտէր օլուա՝ պիրաբտէրէ մէզքիւր գօմիսիօնարա տարափտար տէեէլ իսէ տէ, ումումէ հէյէթը պեհասիյէէնին միւթթէֆիգան հարբէքէթ իսէճէճի մէմուլ տրը։

Զին հիւքիւմտարը հազրեթլէրինին Բէքինէ ավատէթ իսէճէճիին վէ հօլլարընին հազրլանմասը իչուն պիր մէէմուրը մախսուս կէօնտէրիլտիեին Զին կազէթալարը եավմըշլար տըր։

Միւթթէմիան Ամէրիգանընն Վլասիվօսթօք թիճարէթի ճէնէթէսի Մ. Կըրինրը վէրտիի պիր բաբօրտա, Մանչուրիատա պուլունան Բուս ասաքիրի մրգտարը հագզընտա, զահէթ մէգպաւէղա օլունտուղունտան պանա իսուպ, կազէթալարընն պէհան իթտիի 100000 նէֆէր ասաքիրին պիրա մուխթարա 30-35,000 մրգտարընտա զանն օլունապիլէճէճինի պէհան իթմիշ տիր։

Պու պապատ գանտատ հասել իթմէք իչուն, կէչէն սէնէ վուգուտարընը վէ իչէրին էն միհիմմ պիր վագթընտա ասաքիրին նագլը խուսուսընտա, Սիպէրիա չըմէնտրֆէրինին չէքտիի զօրլուգլարը խաթրա կէթիրմէք քհափի տիր։

ՀՕԼԱՆԴԱՏԱՍ. Մասթրիխթ չէհրի եագընընտա կէչէնէրտէ վուգուպուլան պիր օթօմպիլ գազասընտա եարալանմըշ օլան Հօլանտա եիւզ պաշըրը Վանսապէրկ վէֆաթ իթմիշ իսէ տէ, Հօլանտա պէօհիւբ մանօվրալարընտա Ալմանիա մուրախասը ասքէրիսի օլուպ, քէզալիք մէտրուն օլան Մ. Հիկէրին իւմիտպախչ պիր հալտէ պուլունտուղու իսթիխպար գըլընմըշ տըր։

ԵՈՒՆԱՆ ՀԱՎԱՏԻՍԻ.—Սթինտան ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, Եունան գրալընին Բուլմանիատա ավիմէթի կէչէճէք ապրիլ աեընա թէէխիր իսիլմիշ վէ իբի գրալը կէչէճէք հոկտեմբեր նիհաեթիյնտէ Վիէննատա կէօրիւչէճէք գրալերի խապէրի չաեի օլմուշ տըր։

ԵՈՒՆԱՆ հիւքիւմէթի՝ Արմոթրոնկ ֆապրիգասընտա եաբըմըշ պիր հարպ կէմիսինին իշթիրասընա գարար վէրմիշ տիր։ Մէզքիւր ֆապրիգա՝ Եունան պարիյէ նէզարէթինէ վաքօրը հէյէթը ուսմանիյէսինի վէ թագսիմաթը տախիլիսէսինի էկսօթերը ֆօթօկրաֆլար կէօնտէրմիշ տիր։ Պու վաքօր իչուն սէքիզ միլիոն ֆրանգ իսթէնիլիեօր իսէ տէ, եէտի միլիոնա ալընապիլէճէճի մէկհուզ իմիշ։

ԲԱԲՍՆԻԱ.—Հաղրեթլէրի՝ «Տէպա Բրունիթլ»ին Բօմա մուխպիրի իլէ վագը օլան պիր միւլագաթը էանասընտա, քիւպէրատասան պուլունան պիր զաթա՝ Ֆրանսատան Թարտ իտիլէն բուհանի ճէմիհէթլէրին Ինկիլիթերատա հիւանը գապուլէրինտէն տօլաեը պէհանը թէչէքքիւր վէ մահդուն վէ մուքէտտէր պիր սէտտ իլէ՝ գաթօլիք մէմլէքէթլէրինտէ հիւրրիէթը բուհանիյէնին ատագալընա ալընտըղընը վէ Ալմանիա իլէ Ինկիլիթերա կիպի բրօթէսթան հիւքիւմէթլէր թարաֆընտան գաթօլիքլէրէ կէօսթէրիլէն հիմաեէ վէ հիւսը թէվէճճիհի՝ վէֆաթընտան էվվէլ կէօրէպիլէճէճինի հիչ մէճմուլ իթմէզ օլտուղունը իլավէթէն պէհան իթմիշ տիր։

ԱՎՍԹՐԱԼԻԱ. հիւքիւմէթը մութթէֆիգասը պաշ վէքիլի Մ. Պարթը՝ ճէզիրէի մէզքիւրէեէ Ասիալը վէ Աֆրիգալը ամէնէնին հիճրէթ իթմէսինէ գարշու պիր միւամանաթ վազ իտիլմէսի հագգընտա, Ուաթաբն թարաֆընտան մէվզուի պահա օլան թէքրիֆէ գարշու պաղը միւտաֆաաթտա պուլունտու։ Մ. Պարթընն էֆքէքարընճա, ճէզիրէյէ հիճրէթ իտէճէքլէրին գապուլի իչուն, Ինկիլիզճէ պիմէէրի շարթը զաթէն հիճրէթին էճնիսի քէսկիլէճէճ պիր թէտպիր օլտուզունտան, Ինկիլիզճէ եէրինէ էվրօբանընն սարբ պիր լիսանընը պիլէնէրին տախի գապուլի մուվաֆֆագ կէօրիւլմիշ տիր։ Ինկիլիթերա միսթէմլիքէթ նազըրը Մ. Զէմպրլէյն՝ 1897տէ՝ Խրատ իթտիեի պիր նութգտա՝ ճէզիրէէ տուխուլէրինի մէնն իչուն էճնէպիլէրէ գարշու սէզգտան սէզրգտան իճրա իտիլէն թէպպիրլէր Ինկիլիթերա թէպաասընընն հուգուգունը վէ կէրէք հիւքիւմաթը սարէ իլէ միւնասէպաթընը աղրճա խալէլտար իտէճէեինի պիլտիրմիշ իտի։ Ինկիլիթերա հիւքիւմէթի թէպաասընընն անճագ սէքիզտէ պիրի պէեազ ճինսէ մէնտուպ վէ գուսսուրը զէնճի վէ եահատ Հինտիլիէրտէն իպարէթ օլտուզունտան, Մ. Ուաթաբընն մէճլիսը մէպուսանա իթտիեի թէքլիֆի՝ գապուլ իթմէքտէն իսէ՝ օլպապտէ մուհաճիրլէր հագգընտա էվվէլճէ իթթիխազ օլունան գարարընն կէրի ալընմասը թէքլիֆի օլունմուշ իսէ տէր՝ մէզքիւրթէքլիֆի 34 բէյէ գարշու 36 բէյ իլէ բէտտ օլունմուշ տըր։

ԻՆԿԻԼԻԹԵՐԱ. Վիս—ամիրալլարընտան Մուրրէյ՝ Ռինկվուտ չէհրի ճիվարընտա 79 եաչընտա օլարագ վէֆաթ իթմիշ տիր։

ՁԻՆՏԷ Ինկիլիզ ասաքիրինին գօմանտանը պուլունան վէ ախիրէն Ինկիլիթերատա ավատէթ իթմիշ օլան ժէնէրալ Կէյզլի՝ իսթիճվապ իտիլիքտէ, Զինտէ Ինկիլիթերա ասաքիրինին ֆէվգէլատէ թէէսիր վէ գուվվէթ կէօսթէրտիկինի վէ ասաքիրը մուսթէլիֆէնինին պիր պիրի իլէ օլան մուամէլէլէրի զաեէթ միւքէմմէլ օլտուղունը պէհան իթմիշ տիր։

տելէրինտէն պիրիսի օլան «Տէյլի Մէյլ» գազէթասընընն տիրէքթօրը տախի ճէնուպի Ամերիգա մուհարէպէսինի թէչվիգ իտէնլէրին պաշը՝ վէ Մր. Զէմպրլէյնին պէյն էլ էհալի ալէաթը վէ մուրէվվիճը էֆքարը տրը։ Հարմսուօրթհ նամ ալթը պիրատէր զաթէն ասհապը էմլաքտան, մաթպաասը վէ 76 ատէտ եէվմի կազէթա վէ եա բիսալէ նաշիր վէ միւտիրլէրի օլուպ. էլեէվմ Ինկիլիթերատա էն զիհատ վագը օլտուղը իլզրէ, սէրվէթ վասրթասբյա իճրան սիհասէթ իտէնլէր եախատ «էմբէրիալիզմ» թարաֆտարանընն էն միէսսիր մուավինլէքինտէն տիրլէր։ Մէրտուտ նամզէտ՝ եաբընը Գօէրլէրէ իսթիգլալ վէրիլմէք էֆքարընա մուխալիֆ օլմաեուպ՝ ամէլէ մէնֆաաթընը կէօզէտիր պիր գանունամէնին թանգիմնէ վէ Իռլանտա ճէզիրէսի էհալիսինին արզուլարընա գարշը տախի եէմինի պիր տիւշմէն տիր։

Շու հալտէ մէրգում նամզէտին բէտտ օլունմասը չաեանը թէճճիհպ օլմամըշ տրը վէ լիպէրալլար 2900 բէյ ֆազլա իլէ Սգօչիտատա ամէլէ թարաֆը վէ Մա. Զէմպրլէյնին ճէնուպի Աֆրիգատա թաագիպ իթմիշ օլտուղու բօլիթիգանընե էն զիհատ տիւշմէնի վէ բէգըպի օլան Մս. Սմայլիի մէպուս թահին իթմիշլէր տիր։

ՐՈՄԱ. զապթիյէ նէզարէթի թարաֆընտան Վիգթօր Նաբաշիճ նամ պիր Բուսիալը թէվզըֆ իտիլմիշ տիր։ Բուսիա հիւքիւմէթի 1886 տա մէրգումը ալէյհինէ թարտ ու թէպիտ գարարը վէրմիշ վէ 1887 տէ Ֆրանսա հիւքիւմէթի տախի մէրգումը պազը միւնասիպէթով հարաքեթրընան լաօյնուտ գալմաեուպ քէնտիսինի Ֆրանսա հուտուտընտան տըշարը չըգմաղա իճպար իթմիշ իտի Վիքթօր Նաբաշիճ զէվճէսիյլէ վէրպաէր Բօմանէ կէմիշ օլտուզունտան, Բուսիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան իթալիա հիւքիւմէթինէ իճրա իտիլէն թէպլիֆաթ իլզրէինէ, Իթալիա զապթիյէ նէզարէթի մէրգումը էլէ կէչիրմիշ տիր։

ԲԱԲՍ. հաղրեթլէրի՝ «Տէյլի Բրունիթլ»ին Բօմա մուխպիրի իլէ վագը օլան պիր միւլագաթը էանասընտա, քիւպէրատասան պուլունան պիր զաթա՝ Ֆրանսատան թարտ իտիլէն բուհանի ճէմիհէթլէրին Ինկիլիթերատա հիւանը գապուլէրինտէն տօլաեը պէհանը թէչէքքիւր վէ մահդուն վէ մուքէտտէր պիր սէտտ իլէ՝ գաթօլիք մէմլէքէթլէրինտէ հիւրրիէթը բուհանիյէնին ատագալընա ալընտըղընը վէ Ալմանիա իլէ Ինկիլիթերա կիպի բրօթէսթան հիւքիւմէթլէր թարաֆընտան գաթօլիքլէրէ կէօսթէրիլէն հիմաեէ վէ հիւսը թէվէճճիհի՝ վէֆաթընտան էվվէլ կէօրէպիլէճէճինի հիչ մէճմուլ իթմէզ օլտուզունը իլավէթէն պէհան իթմիշ տիր։

ԱՎՍԹՐԱԼԻԱ. հիւքիւմէթը մութթէֆիգասը պաշ վէքիլի Մ. Պարթը՝ ճէզիրէի մէզքիւրէեէ Ասիալը վէ Աֆրիգալը ամէլէնին հիճրէթ իթմէսինէ գարշու պիր միւամանաթ վազ իտիլմէսի հագգընտա, Ուաթաբն թարաֆընտան մէվզուի պահա օլան թէքրիֆէ գարշու պաղը միւտաֆաաթտա պուլունտու։ Մ. Պարթընն էֆքէքարընճա, ճէզիրէյէ հիճրէթ իտէճէքլէրին գապուլի իչուն, Ինկիլիզճէ պիմէէրի շարթը զաթէն հիճրէթին էճնիսի քէսկիլէճէճ պիր թէտպիր օլտուզունտան, Ինկիլիզճէ եէրինէ էվրօբանընն սարբ պիր լիսանընը պիլէնէրին տախի գապուլի մուվաֆֆագ կէօրիւլմիշ տիր։ Ինկիլիթերա միսթէմլիքէթ նազըրը Մ. Զէմպրլէյն՝ 1897տէ՝ Խրատ իթտիեի պիր նութգտա՝ ճէզիրէէ տուխուլէրինի մէնն իչուն էճնէպիլէրէ գարշու սէզգտան սէզրգտան իճրա իտիլէն թէպպիրլէր Ինկիլիթերա թէպաասընընն հուգուգունը վէ կէրէք հիւքիւմաթը սարէ իլէ միւնասէպաթընը աղրճա խալէլտար իտէճէեինի պիլտիրմիշ իտի։ Ինկիլիթերա հիւքիւմէթի թէպաասընընն անճագ սէքիզտէ պիրի պէեազ ճինսէ մէնտուպ վէ գուսսուրը զէնճի վէ եահատ Հինտիլիէրտէն իպարէթ օլտուզունտան, Մ. Ուաթաբընն մէճլիսը մէպուսանա իթտիեի թէքլիֆի՝ գապուլ իթմէքտէն իսէ՝ օլպապտէ մուհաճիրլէր հագգընտա էվվէլճէ իթթիխազ օլունան գարարընն կէրի ալընմասը թէքլիֆի օլունմուշ իսէ տէր՝ մէզքիւրթէքլիֆի 34 բէյէ գարշու 36 բէյ իլէ բէտտ օլունմուշ տրը։

ԻՆԿԻԼԻԹԵՐԱ. Վիս—ամիրալլարընտան Մուրրէյ՝ Ռինկվուտ չէհրի ճիվարընտա 79 եաչընտա օլարագ վէֆաթ իթմիշ տիր։

ՁԻՆՏԷ Ինկիլիզ ասաքիրինին գօմանտանը պուլունան վէ ախիրէն Ինկիլիթերատա ավատէթ իթմիշ օլան ժէնէրալ Կէյզլի՝ իսթիճվապ իտիլիքտէ, Զինտէ Ինկիլիթերա ասաքիրինին ֆէվգէլատէ թէէսիր վէ գուվվէթ կէօսթէրտիկինի վէ ասաքիրը մուսթէլիֆէնինին պիր պիրի իլէ օլան մուամէլէլէրի զաեէթ միւքէմմէլ օլտուզունը պէհան իթմիշ տիր։

ԹԷՎՁԻՀԱԹ

Խազինէի ճէլիլէ միւրէթթէպաթ վէ թագրպը թասնիֆաթ գօմիսիօնը բրեսսէթի իլավէի մէէմուրիյէթէ օլարագ, տիւնունը ումումիյէ գօմիսէրի Աթուֆէթլու Սաֆա պէյ էֆ. հազրեթլէրինէ.

Գօմիսիօնը մէզքիւր ազալըղը՝ Սէլանիկ սէֆիէրատը սապգը սէատ. Բէմալ էֆ. վէ մուհասէպէի ումումիյէթի մալիյէէ մուհասէպէճիսի մուավինը սանիսի Մուզաֆֆէր պէյ էֆ. հազարաթնա թէվճիհի պույրուլմուշ տրը։

Պասրա վիլայէթի վալի վէ գօմանտանը՝ պէյնինի նրգատիյէ Իսկիլպ ֆըրգասը գօմանտանը ֆէրիգ սէատ. Մուսթաֆա Նուրի բաշա հազրեթլէրինէ թէֆվիլ պույրուլմուշ տրը։

Էրզրում վիլայէթի տախիլինտէ Թորթում գազասը գախմամագամըղը՝ Գոր գախմամագամը լութֆի պէյէ. Գոնիա վիլայէթի տախիլինտէ Գոր գազասը գախմամագամըղը՝ Սիւրուճ գախմամագամը Զըեաէտտին էֆէնտիեէ։

Հալէպ վիլայէթի տախիլինտէ Սիւրուճ գախմամագամըղը՝ մէքթէպը միւքիյէի Շահանէ մէէզուզարընտան Ապտիւրրահման Նաֆիզ էֆէնտիեէ թէֆվիզ պույրուլմուշ տրը։

Գայսէրիյէ սանճաղը մուհասէպէճիլիեինէ Լազիթան սանճաղը մուհասէպէճիսի Իսպահիմ էֆէնտի վէ Լազիթան սանճաղը մուհասէպէճիսի Գայսէրիյէ սանճաղը մուհասէպէճիսի Մէհմէտ էֆէնտիյէ թաեին պույրուլմուշ վէ մուամիլէհիմա մուհալլէֆ պուլունմուշ տրը։

Խրատէմը հասէնէպնէ մէպնի, Էրմէնի Գոնիսիք ճէմաաթընտան վէ էնգարէ միւթէպէրանընտան Իզզ. Գարլօ էֆէնտիեէ թէրճիան սանիյէ սընճը սանիսի թէվճիհ պույրուլմուշ տրը։

ՆԸՃԱՆ

Խրատէմը հասէնէպնէ մէպնի, Մերսէ միւթէպէրանընտան Խըրլագ զատէ Ցակոբ էֆէնտիեէ՝ թէպտիլէն իչինճի բրիթպէէն Օսմանի՝ վէ Բօմա չէկոպնէրինին մախտումը Կալիան Անճիլօ էֆէնտիեէ թէպտիլէն բրիթպէի մէզքիւրէէն վէ Պուլճիք միթթէպերանընտան Ուուբէն էֆէնտիեէ աէօրտունճիս բրիթպէէն Մեհիտի նշանը ալուլերի իհսան պույրուլմուշ տրը։

ԹԷՊԼԻՂԱԹԸ ՐԷՍՄԻՅԷ

Տիւնքի սալը կիւնիս ախշամը, Ալմանիա սէֆիրը քէպրիի էսալ. պարն Մարշալ ֆոն Պիպրշթայն հ

եիհաբը մագամը Սէրասքէրիէ թագաւիր էյլէմիշ ալիր։

«ԽԻՏԱՎԷՆՏԻԿԵԱՐ» ԳԷՐՕԱԳԷՕՐԸ Հիւմանուսնունը չաքուգ եաբըլմաքը իչուն, մէվճուտ ամէլէեէ պիր չօգ քիչի սահա իլավէ օլանմուշ տըր։

ՐՈՒՍԻՍ. հիւքիւմէթինին պիր գէրօագէօրի իլէ իբի թոք չէքէրի՝ Իզմիր լիմանընա կիտէրէք օրատա պիր հաֆթա գալաճագ տըր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖՆԱՄԷԻ ՀԻՒՄԱՆՈՒՆ.— Ալմանիա իմբէրաթորիճասը հաղրէթլէրինին նամիդաճ պուլունտուգլարը մէսմուը ալիի հաղրէթը Թաճտարի պուլրուլմասը իւղէրինէ, Ալմանիա իմբէրաթօրը հաղրէթլէրինէ պիր թէլէկրաֆնամէի Հիւմաեուն քէչիտէ վէ միւշարէէյէնա հաղրէթլէրինին խաթըրլարը սիւալ պուլրուլմուշ տըր։

ՍԱՄՍՈՆՏԱ. պիր Ռում խանէսինտէ տէօրթ քիմսէնին խաթաթանտըգլարը խապէր վէրիլմէսի իւղէրինէ, խանէ գօրտօն ալթընա ալընմըշ վէ պա իրատէի Սէնիյէ, մահէլլը մէղբիւրէ միւթէխասսիս պիր տօգթօր կէօնտէրիլմէսինէ միւսաբաթ օլունմուշ տըր։

ԳԱՎԱԳՏԱ. տալեան թաիֆէսինէն Սամաթեալը Անասթաս նամընտա պիրի՝ բէվօլվերի սոլ մէմէսինէ սրգուսպ քէնտինի հէլաք էյլէտիրի վէ թա՛զը-գաթընա ատէվամ իտիլմէքսիզ պուլունտուղը խապէր ալընմըշ տըր։

ՀԱՄԻՏԻՅԵԼ Հիճազ չըմէնտրֆէրի իչուն Էվրօբատան 2 լօգոմօթիֆ իլէ 20 վակօն Պէյրութա կէլմիշ տիր։

ԷՎՐՕԲԱՏԱ. պիր զէմանատան պէրի վաբրլարա եէնի ուսուլա «Գօմրօար» անէնիէն պաճալարատան գօնտալարագ, պու սաեէսէ, տահա ազ քէօմիւր սարֆբյլա տահա զիեատէ գուվվէթ խթիհալ իտիլմէքսէ օլուտուզունատան, Շերքէթը Խայրիյէ վաբօրլարընա տախի պու ուսուլըն թաթպիգընա պաչանաճաղը իչիտիլմիշ տիր։

ԲՕԼ ՍԹէՖԱՆՈՎԻՉԻՆ ՎԱՍԻՅԵԼԹՆԱՄԷՍԻ.—Ախիրէն չէհրիմիզէ վէֆաթ իտէն Բօլ Սթէֆանովիչին վասիյէթնամէսի չէհրիմիզէ վասը օլարագ, Ռուս Բաթրիգխանէսինէ թէվտի իտիլմիշ վէ վասիյէթնամէի մէղբիւր ահքամը միւնտէրիճէսի Բաթրիգխանէնէ մալիւմ օլմուշ պուլունտուղունատան, իճրատի ահքամընը միւզաքէրէ էթմէք իւղրէ պիր գոմիսիօն թէշքիլ իտիլմիշ վէ եարընքի չարչէնպիհ կիւնի իճրատի միւզաքէրաթա պէտ ու մուպաչէրէթ իտիլմէսի մուգաբրէր պուլունմուշ տըր. պու վասիյէթնամէ իտիլիճինտէ օլարագ, միւթէվէֆանընն էյ եազընը իլէ մէվճուտ օլան զէյյէրին միւնտէրիճաթը տախի Սթէնա կազէթաարընն եանընը նէրիյեաթը իտիլաքընա օլարագ, վարիսլէր թարաֆընտան թէմամըյլա թասսիտ իտիլմիշ օլտուզունտան, Մէղբիւր զէյլլէր միւնտէրիճաթընն տախի այնը վասիյէթնամէ կիպի իճրատ օլունանաճաղը անլաշըլմըշ տըր։

ՊԻՐ ԹՐՇԷՊՊԻՍ.— Թրապիզոն թիւճճարը Օսմանիյէէնտէն պիր գաչ զաթ պիրլէշէրէք, սէվահիրը Օսմանիյէէէ վաբօր իշլէտուպ, կէրէք էմթաան պաթիյէէրինի վէ կէրէք էմթաան սարիյի թիճարիյէէնի նագլ իթմէք վէ պու սուրէթլէ պիր նագլիյէէ թիճարէթինէ կիրիշիպ, պու պապպէ պիր թէճրիպէ իճրա էյլէմէք մագամը իլէ, թիւճճարատան Հաճի Էվլիա Արիֆ էֆէնտինին միւթէսարրֆ օլաուզը Ապտ իւլ Գատիր նամ վաբորունը սէնէվի 900 լիրա իւճրէթ իլէ իւչ սէնէ իչուն իսթիճար իթմիշէր վէ նագլիյէաթա պաչարմըշտար տըր։

ՎԱԳԱԱԻ ԻՆԹԻՀԱՐ.—Մ. Հիւլօրապպ պիրաաէրի Մ. Մագս բապպ իլէ պէրապէր Մօատատա Շանտ օթէլինէ եէրլէշմիշ վէ կաղը օրատա իմբար էյլէմիշ տիր։

Հէր իքիսի ատ ախլէազը հասէնէլերի վէ շէվզ ու շէթարէթը հալլերի իլէ մէղբիւր օթէլտէ պուլունանլարընն ճիւմլէսինին մուհասպէսիթը զալպիյէլերինի ճէլզլ էյլէմիշլէր իսի։ Ինթիհար իթիֆլերի տիւնքի կաղէթամըզատա տէրճ իսիլմիշ իսի։

Իքի պիրատէր էշհալարընը տա պէրապէր ալարագ չէնրէ էնմիյէր տիր։ Մատատ Հիւլօրապպ օթէլտէ գալմըշ տըր։

Գահին պիրատէրի մուսմիլէյն Մագս Բապպ կէլէրէք մատատը վէ օրատա գալմըշ օլան էշհաեը ալուզ Պէյ օղլունտա աէօշէլի պիր ապարթմանա կէօթիւրէճէք իսի։ Ֆագաթ Մ. Մագս Բապպ եալընըզ կէլմէիպ, պէրապէրին տէ Մ. Հիւլօ Բապպըտա կէթիրմիշ տիր։ Մ. Հիւլօ Բապպ՝ օտապընա չըգարագ վէ աշաղրտա պուլունան զէվզէսինէ պաղըրարագ, տէնիզատ պիր թէնէզգիւհ իճրա իսիլճէէեինտէն, շաբգասընը ալմասընը էմր էթմիշ վէ ֆագաթ պունը սէօյլէր իքէն սատատարնտա արթըգ չարէսիզ գալմըշ օլան պիր հալէ խիճամ վէրմէք իւղրէ, ֆիքրը ինթիհամ էրինաեը մագամը Սէրասքէրիէ թագտիմ էյլէմիշ տիր։

«ԽԻՏԱՎԷՆՏԻԿԵԱՐ» ԳԷՐՕԱԳԷՕՐԸ Հիւմանուսնունը չաքուգ եաբըլմաքը իչուն, մէվճուտ ամէլէեէ պիր չօգ քիչի սահա իլավէ օլանմուշ տըր։

ՐՈՒՍԻՍ. հիւքիւմէթինին պիր գէրօագէօրի իլէ իբի թոք չէքէրի՝ Իզմիր լիմանընա կիտէրէք օրատա պիր հաֆթա գալաճագ տըր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖՆԱՄԷԻ ՀԻՒՄԱՆՈՒՆ.— Ալմանիա իմբէրաթորիճասը հաղրէթլէրինին նամիդաճ պուլունտուգլարը մէսմուը ալիի հաղրէթը Թաճտարի պուլրուլմասը իւղէրինէ, Ալմանիա իմբէրաթօրը հաղրէթլէրինէ պիր թէլէկրաֆնամէի Հիւմաեուն քէչիտէ վէ միւշարէէյէնա հաղրէթլէրինին խաթըրլարը սիւալ պուլրուլմուշ տըր։

ՍԱՄՍՈՆՏԱ. պիր Ռում խանէսինտէ տէօրթ քիմսէնին խաթաթանտըգլարը խապէր վէրիլմէսի իւղէրինէ, խանէ գօրտօն ալթընա ալընմըշ վէ պա իրատէի Սէնիյէ, մահէլլը մէղբիւրէ միւթէխասսիս պիր տօգթօր կէօնտէրիլմէսինէ միւսաբաթ օլունմուշ տըր։

ԳԱՎԱԳՏԱ. տալեան թաիֆէսինէն Սամաթեալը Անասթաս նամընտա պիրի՝ բէվօլվերի սոլ մէմէսինէ սրգուսպ քէնտինի հէլաք էյլէտիրի վէ թա՛զը-գաթընա ատէվամ իտիլմէքսէ օլուտուզունատան, Շերքէթը Խայրիյէ վաբօրլարընա տախի պու ուսուլըն թաթպիգընա պաչանաճաղը իչիտիլմիշ տիր։

ԲՕԼ ՍԹէՖԱՆՈՎԻՉԻՆ ՎԱՍԻՅԵԼԹՆԱՄԷՍԻ.—Ախիրէն չէհրիմիզէ վէֆաթ իտէն Բօլ Սթէֆանովիչին վասիյէթնամէ

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ

ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ԹԻՆ

Ս. ՊՈԼԻՍ

Թուղթերի

ՎԱՃԱՌԱՆՆԵՐ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և տաղանակարգ մեքենաներով օժտեալ և եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաև թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի աղնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը մատնէ գիներու գերազանց ժամանութիւնը։ Փափաքողներուն քանի՞ օրեր կը զրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընող ուղղակիները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրօատ-Պաք և Կ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատուները, իսկ գաւառներու է օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի սորին, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻԶ.—ՊՊ. Լաքառիէ. Որդի և Ընկ. 28, Ռիւ Շաֆտէօն։
ՊՈՄՊԱՑ.— ՊՊ. Ապքար և Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—Պ. Մ. Դալիթեան.
ԳԱՀԻՐԷ.— Պ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒԿ.— Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.— Պ. Կէռոն Արտիթի.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ.— Պ. Պ. Վ. Ս. Մեծատուրեան։
ԻԶՄԻՐ.— Պ. Յակոբ Մոմճեան։
ՌՈՏՈՒԹՕ.— Պ. Յակոբ Բսօվատալ։
ԶՄԻՐՆՅԱ.— Պ. Հայրիխ Վառնէկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.— Պ. Տէնօ Ֆէրնանտէզ.
ԻՍԿԻՐԻՊ.— Պ. Մ. Բաիուանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.— Պ. Ֆրանքէլ Շէֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ.— Պ. Պ. Պեարոսեան Եղբարք։
ՏՐԱՊԻԶՕՆ.— Պ. Արիս Կ. Ինճիճեան. 4—24

ԲԱՐԻԶ ՍԷՐԿԷԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

1900

ՍԱՏԷ, ՄԷՔԻՆ, ՍԷՐԻ, ՀԱՖԻՖ

ԱՄԷՐԻԿԱՆՈՆ ԷՆ ՄԷՋՈՒՐ ՏԻՔԻՃ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

Մէզքիւր Սէրկէի Ումումիսնէ Ֆիւքաֆաթրնը, HORS CONCOUR րէգապէթիպ գազանը։

Էն ուշագ թէֆէրրուութիւնս գատար էմանլնս թէվէֆֆուզ իսէր

Թիւրքիա իչիւն եկեռանէ աճէնթասը 3. Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ Էվլասլարը

Մէրքէզի ֆիրուխթը Սթանպոլտա, Պահճէ Գաքուբնտա, Համիտիյէ ճատտէսի, Ն° 7 Թրամուէյ խաթթը իւզերինտէ

ՇԻՒՊԷԼԷՐ՝ Իզմիթտէ, Սիլիվրիտէ, Աֆիոն Գարահիսարտա վէ սայրէ Թամիր վէ Եօյրէթմէսի մէճճանէն տիր

ՔԻՄԻ ՊՈՒԼՄԱԼԸՍԸՆԸԶ

Աղբընդրն գօգմամասրը, տիւլէրինիդին խասթալըգտան թիւլէն արի գալմասրը արզու իսէր իսէնիզ Պաղչէ Գաքուսրնտա Նիզամիէ գարագօլը գարչու քէօչէսինտէ 1 նամէրօլը մահալը մախսուսատա տիր թապիպի

ԽԱԶԻԿ ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻՄ

պուլմալըսրնը։

Մումիալէյհ Մէքթէպի Թըպպիէի Շահանէտէն մէզդուն օլուպ, հիչ պիր աղրը հիսս իթիրմէքսիզին տիւ չէքմէքտէ մուճիսի պուլունտրը պիր իւլաճ իւլէ եալընը իբի ուէֆատա էն չէտիտ տիւ աղրբլարրը քէսմէքտէ, «աքօրբիթ»կիպի հէր նէվ տիւ էթի խասթալըգլարրը թէտավի իթմէքտէ էֆֆէնդին էն սոն ուսուլի իւզրէ վէ նէվ վիճատ ալէմթլար իւէ տիւ տօլտըրմագատա տրը։

Էնվայի թագմա տիւ վէ չէնէ իսալրնտատի մէհարէթի քիմիկէսի ումում միւթէրիւէրինին հիւանիւ թէվէճճիւհինի ճէլպ իթմէքտէ տիր։

Ճումատա կիւնլէրի մուայենէքխանէտէ բազար կիւնլէրի տէ կէտիկ Բաչատա Համամ ճատտէսինտէ, 15 նամէրօլը խանէսինտէ միւբանաթ իսէն Ֆուգասրը մէճճանէն թէտավի իսէր։ Սապահլարը սատթ 1½ գատար վէ ագշամլարը տախի սատթ 11էն սօնրա հէր վագթի խանէսինտէ պուլունուր։

ՑԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԷԹԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս Մահմուտ Փաշայի Էլչիբէյ Ի՝- 271

Վաճառատան մէջ կը ծախուին հարանիքի համար ամէն տեսակ շաքարեղէններ և ըմպելիներ, ինչպէս նաև երեկոյթներու և անուան օրախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ շաքարներ և ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մը ալ ունենալով վաճառատունս; յանձնարարուած անուշները և զանազան շաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին, վաճառատան մէջ կը գտնուի նաև ֆոնդան և ուրիշ տեսակ շաքարներու ճոխ մթերք մը։ Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։ Գիները շատ ժամանակ են։ 69—106

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱԻ

Բարձրագոյն ընթացք՝ Գրքնոյն գարերէ բնաբիրական և բնագրական էնցիկլոպեդիա Կ. Ս. Տէմիրճեանի.

Սոյն գործը Կրթական Ծրագրի համաձայն պատրաստուած ըլլալով, յատակ և դիւրահասկնալի ոճով մը կը խօսի Մարդաբանութեան և տարբերակիչ պայմաններու, Բուսաբանութեան. Երկրաբանութեան, Մեթեորաբանութեան, Բնագիտութեան և Տարրաբանութեան ամենէն կարեւոր և գործնական ու արուեստագիտական մասերուն վրայ։ Դասագիրքը կը բաղկանայ 352 ուրթածալ էջերէ և կը պարունակէ նիւթին պատշաճ 228 ընտիր պատկերներ շահեկան ծանօթութիւններ կուսայ նաև ամէն կարգի արհեստներու վրայ, որով անհրաժեշտ գիրք մըն է նաև ամէն արհեստաւորներու։

Գին 7 ֆռանկ

Տէմիրեան էֆֆի սոյն երկասիրութիւնը, որ բազմաթիւ Գիպոլոն Բրոնէիներով ալ համեմատած ու ճոխացած է և կ'ամբողջացնէ իրագիտական և բնապատմական ճիւղին յատուկ և նոր բագդոն ծանօթութիւններով լի իր ամբողջ դասընթացքը և որ իր դրական և դիրուսոյց մեթոտովն ու նիւթերու պէսպիսութիւնովը կը գերազանցէ ցարդ լոյս տեսած հեղինակութիւնները, կեդր. Վարչութեան Պատ. Ուսումնական Խորհրդոյ կողմէ վաւերացած ըլլալով՝ ջերմապէս կը յանձնարարուի մեր բոլոր վարժարանաց համար։

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ ՆԱԵՆ

Նոյն հեղինակէն՝ Մարդաբաղ մանկան գրաբար, պատկերազարդ նոր ընթերցարանը։ Գին 3 ֆռանկ։

Մենարար մանկանց, Ժրանսերէն ընթերցանութեան և զրուցատրութեան. Նոր քերական գին 1½

ԳԻՍԱԿ

Մարդաբանութեան գծական օրերու

ՀԱՅ. Ս. ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

Առաքել էֆ. Գարբիէլեանի սենեակը

ՄԷՐՃԱՆ, ԵԱՅՏՐԶ ԽԱՆ, ԹԻՒ 10

Գին 5 դահ.

Էն ալա վէ նէֆիս իրէֆանէն մամուլ ՊԱՖՐԱ վէ ՍՈՒԼԻՑԷ քեաղըտլարը եալընը սիկարա մէրագլըլարրնը մէմնունն էտէպլիր։ Պու քեաղըտլարրն ֆէվքէլատ մուէսսէրիյէթի մուգաիսէրինին արթմասընա սէպէպ օլմըշ օլորղընտան, գարագլարրն տէրունինտէքի «Եֆէ» մէհրինէ վէ ալամէթի ֆարրգայը սայիրէյէ տիգգաթ օլընմասը թավսիյէ լընը։ 51—56

عافيت حلوى

ԴԵՂԱՀԱՏՔ ԱՖԻՑԷԹ

Պնդութեան ենթակայ եղողները եթէ ժամանակին չը դարմանուին, անխուսափելիօրէն անոր հետեւանք եղող թունաւորման պիտի ենթարկուին՝ որովհետեւ, բնականի դէմ, օրերով ստամոքսին և աղիքներուն մէջ մնացած ուտելիքները փոխանակ մարսուելով սնունդ տալու. ընդհակառակը թունաւոր միքրոպներ յառաջ բերելով արիւնը կ'ապականեն և անորժակի պակասութիւն, գլխուցաւ ու պտոյտ, դժուարամարսութիւն, բերնի հոտ, տեռատեսութիւն (պատուր որովայնի ուռեցք, խիթ (սանձը), սիրտ խառնուուք, աչքի խաւարում, և այլն հիւանդութիւններ յառաջ կը բերեն։ Մայրաքաղաքիս առաջնակարգ դեղագործներէն Անտոն Գօլօլեան էֆէնտիի հնարած և կայսերական Բժշկական Ժողովէն արտօնուած «Աֆիյէթ» դեղահատներուն գործածութիւնը վերոյիշեալ անտերէն բոլորովին ազատ կը պահէ, լուծողութիւնը կը դիւրացնէ և ստամոքսն ու աղիքները զօրացնելով կուսայ անոց կանոնաւոր և բնական վիճակ մը որով և միշտ լուծողական դեղեր առնելու պէտք չի ձգեր։

Ընդհանուր վաճառատեղին է Կ. Պոլիս Ճըղալ օղլու Ասբրդեղարանը։ Կը ծախուի նաև Պահճէ Գաքուբ Բիւշէլեան-Միսքճեան և Մէրհամէթճեան Դեղարանները և Զալաթիա Մատէլլայի դեղարանները։

ՏՈՒՓԸ (5) ԴՐԱՀԵԿԱՆ է

Գաւառներէն մեծաքանակ է փոքրաքանակ յանձնառութիւնք կ'ընդունուին։

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

Միւմիպէյէ՝ օն պիր սէնէ մուգատտէմ, Մէքթէպի Հուգուգը Շահանէտէն պա շահատէմամէ, խուրուճ իթմիշ, վէ զարրէթ ու իսթիգամէթիյէ հէր քէսին հիւանիւ թէվէճճիւհ վէ էմնիյէթինի գազանմիշ, էրպաղը նամուս վէ լիյագաթատան վէ պիրինճի սընքի տավա վէքիլլէրինտէն մասրուֆ պիր զաթ տրը։

Ֆէնոմիլէրի՝ հէր նէվ Շերի, Հուգուգ, ճէզա վէ Թիճարէթ տավալարընը ատէրօնտէ իսէր։

Պիր մէպլաղը մալիմ մուգապիլինտէ ալթը այրգ վէ սէնէլիգ ապօնէ գայտ վէ գաղալ իլլէր։

Տավալարը հագգընտա մէճճանէն մալիմամի ալմագ իսթէէնիլերէ պէյանը րէյ վէ իթնաը մալիմամատան գաշընմագ։ Էքսէր տավալարտան քէչին իւճերէթ ալմասրդը կիպի, բեք չօգալրընդան սուլէէն թէսվիյէտէ գուսուր եալէմէդ։ Սապահլարը սատթ 2—6էա վէ ագշամլարը տախի 9—11է գատար եաղրխանէսինտէ պուլունուր։

Իսարէիանէսի՝ Պապը Սալի ճատտէսինտէ Մուսուլխանընտա 22, 23 վէ 24 նումէրօլը օտալար տրը։

ՏՕՔԹՕՐ ՀՕՊԱՆՕՂԼՈՒ

Մումիալէյհ փարիսէ միւտէթը մէտիսէ էմրազը տախիլէ վէ ասապիէ քէսպի իսիթիսաս իլէյուպ սարա, է ըսբազմօս, իսթէրիք, կարբմ պաշ աղրըսը, նիւզիվլ, ուդգուսուզլուգ, ուչգուտա կէդինմէք, չօճուգլարրն իտրար թուսթամամալարը վէ էնվաի սինիրլասաթալըգլարրնը էլէկթրիք իւէ թէտավի իլէէտիի կիսի մէտէ սուլարը, վէ մէտէ սուլունրն արթմասը վէ էքսիլմէսի, պաղրըսագ, գալպ, ադ վէ գարաճիլէր վէ պիւլճիմէլ էմրազը տախիլէի սարէրէի ֆէնոմ թրպպրն էն սոն քէշֆիաթը իւզրէ հէր կիւն սապատատան էօյլէնէ գատար իսատնպօլտա օգճիլէր պաղընտա (Սիսէմեան) վէ գուուն չարշուտա (Մէրիտի) էճզանէլէրինտէ վէ էօյլէտէն սօնրա, պէյ օղլու ճատտէի քէպիրտէ Օտիօն թէսթրօսու գարշուսընտա 165 նումէրօլու Մուայենէլանէի խուսուսիէսինտէ միւբանաթ իսէն խասթէկէանը գապալ իսէր։ Մուայենէքխանէի խուսուսիէսինտէ հէր նէվ թէտավի էլէքթրիկի վէ էլէքթրիկ պանէօսու մէվճուա տուր։

ԽԱԼԻԼ ՄՕՍԿՕՖ ԼԱՍՊԻԼԷՐԻ ԿԷԼՅԻ

ՄԱԼԻՄ ՄՕՍԿՕՖ ԼԱՍՊԻԼԷՐԻ ԳԵՂԵՑԻԿ ՖԱԲՐԻԿԱՅԻ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

ԻՒՋ ՔԷՕՇԷԼԻ ՄԱՐԳԱՍԸՆԱ ՏԸԳԴԱՔ ԷՏԻՆԻՋ

Խալիս Մօսկօֆ լասթիք քալօշլարը ալմագ արզուսընտա պուլունանլար եօգարտաքը չու իւչ ատէտ մարգաեա տրգգաթ էթմիշլէր. էն զիկատէ իւչ քէօշէլի մարգաեա քի, իչինէտ 1860 թարիխի վէ ալթընտատ էտ Ռուսճա եաղը իւէ ՍԷՆ ԲԷԹԷՐՍԹՈՒՐԳ քէլիմէսէ պուլունճագ։

Մէմալիքը Շահանէ իչիւն եէկեռանէ ճէնթասը՝ Մ. Ժ. ՄԷՐՃԱՆՕՖ 26—1

ՈՒԷՍԹԴԷՐՆ

ԲԱՐԼԱՍԱԿԵՑՈՒՆԸ ԳԱՐԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍԵՑԼԻ ԹՕՐՈՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ

1851ԷՆ ԹԷՎՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՃԸ ԻՆԿԻԼԻՋ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թազմին օլունան զիյանլարրն մէճմուի	ինկ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ագչէ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ	» »	1,250,000
Քեամիլէն թէէտիյէ օլունմուշ սէրմայէ	» »	410,000

Թուրքիա չիւպէսինին միւտիրի՝ ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Իսթանպոլ, Պահճէ Գաքուբ, Անանխատ Խան, Ն° 20, 21, 22։

Թարբալարտա իչկիւզար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըլմագտա տրը

ԻՍԹԱՐ.— Շէհրիմիզին էն մասրուֆ Ֆրանսըզ վէ Աման գումանիալարրն սէրմայէսի հասրլաթրնա նիսպէթէն 100 % օլուսը հալտ Ուէսթրընքի 125 % տիր։ Իսթէ պու հազիգաթ Ուէսթրընն բազիպլէրինէ թէնթէվվիւգ իսթարիմէյէ էն պէօյիւք թէէմնամ տրը։

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՍԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԹԻՅԱԹ, ԹԷՄԻԼԱԹ ՖԻ. 75000000

1899ական մէրի իւլ իճրա էօմիր սիկուրթասը պէտէլի ֆրդ.	19,534,276
» » Եանկը » » »	460,267,203
» » բրիմի »	1,433,965

Էյտի-ը Է-ԷՐԻՒ վէ չօճուգլար իչիւն մէմպէտլը հերարիթ իւէ սիկուրթա ագտ իսէր

Եանկը էօրը հէր նէվի պիկա վէ եշեա իւզերինէ սիկուրթա ագտ իսէր։

Նէֆէյոն թաղտրբա էօրը մալ, էվրագը նագտիյէ վէ վաքօր սիկուրթալարը գապալ իսէր։

Հիսէսատարանա՝ 1896ական 18½%, 1897էէ 18%, 1898էէ 18%, 1899ական 16% թէմէթթիւ թէվզի իթմիշ տիր։

Շիրքէթին Պանքէրլէրի (Տէրսատէթատ Գրէտի Լիոնէ, Լէնտրատա Անկլօ Աւսթրիան Պանգ, Սօֆեատա Պանգ Նասիոնալ Պիւլկար։

Թաշքալար իչիւն միւստալտ վէ միւթէպէր քէֆալէթլի աճէնթէլէր արանըլըյօր Թիւրքիա իչիւն ումումի միւֆէթթիշ.— Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

Գալաթա Մէրքէպանի սօգագ, Ճէլտիրան

Հէր շէյտ մուհաֆազատ սրհհէթէ չալըշըրղընըզ կիպի, սիկարա քեաղըտլարընն տախի նագի օլմասրընա իթթնա էտինիզ։ ՏԻՒՐ վէ ՊՕՆ վէ ՊԷՅԱԶ ԳԱՊԼԸ ՊՕՆ նամբ իւէ սիկարա քեաղըտլարը թավսիյէ իսէրիզ։ 50—50

ՊԱԼԸԳԱԼԻ ԴԵՐԵՋՄԱՆԱՏՈՒՆ

Ամէն. Սրբազան Պատրիարք Հայրը յատուկ կոնդակաւ հրաւիրած է Մայրաքաղաքիս բոլոր բարեպաշտ ժողովուրդը մասնակցիլ Պալըգլէի Ազգ. գերեզմանատան որմնափակման ծառուց։

Թաղն Խորհուրդս կը խնդրէ Պատ. Թաղեցիներէն, որ բարեհաճին իրենց լիառատ և զուարթագին նուէրներնի անձամբ Խորհրդարանս յանձնել մինչև յառաջիկայ կիրակի, ամէն առաւօտ մինչև ժամը 3։

Խորհրդոյս կողմանէ ընտրուած յատուկ Մատնախումբ մը նուէրները հաւաքելու համար յառաջիկային պիտի դիմէ այն Պատ. Թաղեցւոց տուներն որոնք դիւրութիւն չունին իրենց նուէրներն Խորհրդարան յանձնելու կամ խրկելու։

Այս առթիւ հարկ կը համարինք ծանուցանել Պատ. Նուիրատուաց թէ որոնցմէ գրաւականը չէ ամբողջացած դրամի չգոյութեան պատճառաւ, և չունենալու Մատնախումբը դրամի կ'ապահսպնի բարեպաշտական գործը գլուխ հանելու համար։

ԹԱՂ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ
ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

Գում.-Գարու, 9 Սեպտ. 1901

ՄՈՒՍԻԳԻ ՄԵՐԱԳԼԸԼԱՐԸՆԱ

Մէաբիթ նէզարէթի էէլիլէսի էվրագ գալէմի խուլէֆասրնտան Հասան Թանսին էֆէնտի իլէ նօթա վէ ֆէնն մուսիգի մուալիմի Զուլեան Գրիգոր էֆէնտիէր թարաֆընտան հէր օր պէչ կիւնտէ պիր՝ մուսիգասէրն նէյլ իսրիմէքտէ օլան էղիարը մուսիգի եաղ խաս մունթէգր՝ շարգը վէ գանոն նօթասրընն իբթնտի ֆորմասը նէյր ի տիրմիշ տիր։ Պիրէրթանէ էտիմէլէրիմնի հավէնքեարանը մուսիգիյէ թավսիյէ իսէրիզ։

Մահալը ֆիրուխթի Պապը Սալի ճատտէսինտէ 22 նումէրօլու Իսթանպոլ քիթապչանէսի, Մէրճանտա ասէնը եալիա էֆէնտի վէ էսկի Զապթիյէ ճատտէսինտէ Սէֆա Ֆոնօկրաֆիանէսինէ սահր մահէլէր տիր։

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻԷ

Սիրքէճիէ քիսին (էճզախանէի Թիւրքիէ) եէվմը քիչատրնատն պէրի կէսսէթտիի իսթիզամ վէ սրգգաթատան վէ իչղար օլընան քեաֆիֆէի էտուվէնին խալիսխէթ վէ էհվէնէթթնտէն սօլայը չէհրիմիզին էն միւքէմմէլ էճզախանէսի օլուպ, տիկէրլէրինէ նումունէի իսթիսաղ օլմագ չէրէֆինի ինորազ իսթիմիշ տիր։ պու տրգգաթ վէ ինթիմամա մունդամ օլան թէհարէթի վէ նէզաֆէթի մէսէլէսի քի էճզախանէնիճ նամ նաղարը էհէմմիյէթէ պէնճագ մէվատրնն պայլըճասը տրը։ ամէնին միսէլլէմի վէ սեվիսրը ըսմիյէնին սախի մուատատագ օլտուղը իւղրէ պուրատա քէմալը իլէ ճարի տիր։ պու կիպի պիր թէէսիսատէն պէքէնիլիր չու խրատմամը միսսթահսէնէյէ պիր իլավէի ինանդիրէքարի օլմագ իւզրի եէվմը թէէսիսինտէն չիմտիյէ գատար միւրաճաաթ իսէն պիտիճիմէ գուէֆայի խասթէկեան մէճճանէն թէտավի ինթիրիմէք վէ մուալիճաթը լազգին տախի քէզա պիւա իւզրէթ իսթա խոլմէք կիպի ինթիթյար օլընան ֆէտասքերլրգար նագարը տրգգաթա պէնճագ օլտր իսէ պու էճզախանէսինին խթիհսարը մէկոֆաթատան զիյատէ հէմճինտէ խրատմէք կիպի պիր ֆիքրը ինանդիրէքերվէրի իւզերինէ թէէսիս իտիմիշ օլտուղը տէրճալ թայելեն իսէր։ Իչղէ չու թատատա օլընան հիմէմմէր մասրուֆէտէն նաչի տիր քի պու էճզախանէ թարիգը թէրագրատա դարի տերէճաթ իսէրէք, պու կիւնքի մէրթէպէի իրնալ էյլէմիշ վէ պու եէուզսէն տէ էրպայը միւրաճաաթրն մէհնունէթի վէ էհնիկէթինի վէ աթըպպանրն տախի խօչնուտախինի ճէլպ էյլէմիշտիր։

Մէվքիւր էճզախանէտէ քեսֆիֆէի իլէ վէ էմրազատա քեսպը իսթիսասը թամ էյլէմիշ մէշահիրը աթըպպա հէր կիւն էվգաթը մուայենէտէ հազրը պուլունտըգլարը կիպի զիւբիւր ու իւնատ մախսուս օլմագ իւզրէ տէ մուայենէխանէյէ մէվճուտ տրը. էճզախանէտէ պուլընան այէաթ վէ էտէվաթը ֆէնինիէթրնն միւքէմմէլիյէթի սէպէպի իլէ եէկեռանէ տէնիլմէյէ չայան օլան (թաֆիլխանէ) իսէ ճանիպը հիւքիմիկի Սէնիկէտէն էվրօբասա տագուզ սինթանսկ իսթիրիլիքէն սօնրա իւէ տէֆա օլարագ քիմիակիր տիլրը մասընը իհրագ իւէ չէհրիմիզ ամէթ իթմիշ օլան Մէքթէպը Թրպպէի Ճահանէ քիմիակիր մուալիմիրինէն Տօքթօր Սանէտ Հիսէյնին պէնին եէտը իգթիսար վէ քիֆայէթմնէ թէսլիմ իսրիմիշ տիր. մուալիճէյէնին ֆէնինը թահսիլատէի իգթիսարը պուրատա նասը մալիմ իսէ, էվրօբաճատա օ տէրէճէ մարուֆ տրը, մուալիճէյհ պէնին ինանտա միւհիմմը թահսիլ հէր նէ վար իսէ, անը քէմալը իսթիմամ իւէ պիթթահլի աթըպպատա իհրար վէ պինայէն ալէյհ աթըպպայի մուալիճիհինին իչղէրինի պիր գաթ տահա թէհսիլ իթմէքտէ օլտուղը կիպի մէրի օլան մատէնի նէպատթի հէր նէվ մէվատտը տախի սուրէթը միւքէմմէլէտէ թահսիլ վէ ինղար իթմէքտէ տիր։ 8—4

Տէր և Տնօրէն

ՕՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ